

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 11.3.2008
COM(2008) 133 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ**

Към увеличаване на приноса на стандартизацията за иновациите в Европа

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В стратегията на Европейския съюз за икономически растеж и заетост Комисията и Съветът на Европейския съюз определят стандартизацията като ключов инструмент за насърчаване на иновациите. Съветът по конкурентоспособност от 4 декември 2006 г. отбелязва в своите заключения¹ въпроса за иновациите, като изтъкна необходимостта от укрепване на европейската система за стандартизация и прикани Комисията да представи предложения за предприемане на мерки от съответните заинтересовани страни за реформиране и оптимизиране на системата. В своята резолюция относно стратегията в областта на иновациите² Европейският парламент също подчерта приноса на стандартите към политиката на иновации.

Настоящото съобщение, което е в отговор на инициативата на Съвета, е насочено към по-големия принос на стандартизацията за иновациите и конкурентоспособността. В него се определят най-значителните съществуващи предизвикателства, представят се конкретните цели на стандартизацията и използването на стандартите и се прави синтезирано представяне на полаганите понастоящем усилия и на предложените мерки, които трябва да бъдат приложени както от заинтересованите страни, така и от Комисията.

2. ПОЛИТИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Както се подчертава в предходни документи относно тази политика, и по-конкретно в съобщенията относно широкообхватната иновационна стратегия³ и в средносрочния преглед на индустриалната политика⁴, иновациите играят централна роля за справяне с ключовите предизвикателства пред Европейския съюз. **Засилената роля на стандартизацията в подкрепа на иновациите е от важно значение за подпомагане на усилията на Европа за посрещане на икономическите, екологичните и социалните предизвикателства.** Докато липсата на стандарти, ограниченото изготвяне на нови стандартизационни позиции и бавното обновяване на съществуващите стандарти затрудняват развитието на иновациите, една жизнеспособна и стабилна стандартизация има възможност да ускори достъпа до иновациите както на местния, така и на световния пазар.

Настоящите модели на стандартизация в Европа и на международно равнище се поставят под въпрос от предизвикателства като ускоряването на пазарните цикли, сближаването на технологиите и тенденцията към глобализиране на пазарите. Това става в условията на растящата международна конкуренция при определянето на стандарти от страна на нововъзникващите икономически сили, които считат стандартизацията за важно стратегическо предимство. **Оттук следва, че стандартизацията трябва да се адаптира към тези променени условия, като**

¹ http://www.eu2006.fi/news_and_documents/conclusions/vko50/en_GB/1165932111543/

² Резолюция на Европейския парламент от 24 май 2007 г. относно въвеждане на знанието в практиката: широкообхватна иновационна стратегия за Европа.

³ СОМ(2006)502 окончателен, „Въвеждане на знанието в практиката: Широкообхватна иновационна стратегия за ЕС“

⁴ СОМ(2007)374, „Средносрочен преглед на индустриална политика Принос към Стратегията за растеж и заетост на ЕС“

същевременно засили своята роля за подкрепа на иновациите и конкурентоспособността.

3. ПРИНОСЪТ НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА КЪМ ИНОВАЦИИТЕ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

Стандартизацията е доброволно сътрудничество между промишлеността, потребителите, обществените органи и други заинтересовани страни за разработването на технически спецификации въз основа на консенсус. **Стандартизацията допълва пазарната конкуренция**, обикновено за постигането на цели като оперативна съвместимост на допълващи се продукти/услуги, както и за постигане на съгласие относно методи на изпитване и изисквания по отношение на безопасност, здравеопазване, организация и екологосъобразност. Стандартизацията също така има отношение и към обществения интерес, по-специално когато се разглеждат въпроси относно безопасността, здравето, сигурността и околната среда. Освен това процесът на определяне на стандарти е необходимо да съответства на европейските правила относно конкуренцията.

Стандартизацията, която обикновено води до предвидимост и равнопоставеност на участниците, може интуитивно да се възприеме като противоречаща на иновациите, които се стремят към промяна и изключителност. При все това, както това се потвърждава от консултациите със заинтересованите страни, **динамичната стандартизация е важен двигател на иновациите**. Това се проявява по различни начини:

- а) Стандарти, които отразяват най-съвременните технологични тенденции в дадена област и създават **условия на равнопоставеност** за внедрителите на иновационни решения, което улеснява оперативната съвместимост и конкуренцията между новите и вече съществуващите продукти, услуги и процеси. Стандартите осигуряват на потребителите увереност относно безопасността и ефективността на новите продукти и наред с това позволяват разграничаването на продуктите посредством съотнасянето им към стандартизираните методи;
- б) Разработването на новите стандарти е необходимо също така за **подпомагане възникването на нови пазари**, както и за въвеждането на комплексни системи, като например разрастването на интернет;
- в) **Използването на стандарти** допринася за разпространяването на знания и улеснява прилагането на технологиите; това на свой ред може да доведе до иновации, по-специално нетехнологични иновации в сектора на услугите.

Ако Европа играе важна роля в областта на международната стандартизация, това за нея ще бъде също и средство за използване на предимствата на европейското лидерство на новите пазари, както и за спечелване на предимството на пионер на световните пазари.

Повечето от ползите от стандартите в областта на иновациите се проявяват само когато стандартите са приложени ефективно и са съобразени с пазара. **Действителното използване на стандартите остава доброволно**, в зависимост от схващането на

различните пазарни участници за техните интереси и от способността им да използват тези стандарти. Стандартите може и да не бъдат приложени успешно поради неподходящо избраното време за разработването им или поради липсата на видимост, или пък защото съществуват конкуриращи се стандарти, което е източник на несигурност.

Европейските заинтересовани страни се ангажират със стандартизацията както официално, така и неофициално. Официалната стандартизация има тристепенна структура, която включва националните органи по стандартизация (НОС), трите европейски органи по стандартизация (ЕОС⁵) и международните организации⁶. Европейските органи по стандартизация са признати официално от ЕС в Директива 98/34/ЕС⁷. Промислеността също участва в процеса на неофициална стандартизация посредством хиляди форуми и консорциуми, които притежават различни характеристики по отношение на продължителност, отраслово покритие и териториален обхват, който често е световен и поради това може да влезе в конфликт с тристепенната структура на официалната стандартизация.

Европейският съюз провежда активна политика по отношение на стандартизацията, която насърчава стандартизирането в подкрепа на изготвянето на по-добра нормативна уредба⁸ и като инструмент за насърчаване на европейската конкурентоспособност. Официалната европейска стандартизация се оказва с особено важно значение за подкрепа на новия подход в законодателството относно единния пазар на стоки. Тази законодателна техника допринесе за въвеждането на правила с благотворно влияние върху иновациите, като в тази област техническите спецификации, които позволяват изпълнение на законовите изисквания, са разработени от самите заинтересовани страни и се обновяват в съответствие с най-съвременните тенденции в технологиите. Прибягването до доброволни стандарти в подкрепа на законодателството в други сектори ще спомогне за по-нататъшното отстраняване на регулаторните бариери пред иновациите.

В сектора на услугите все още има ограничен брой стандарти, който са резултат главно от разнородния и нематериален характер на услугите, както и от затрудненията в достъпа от страна на малките и средни предприятия, които са основните действащи лица в този сектор. Следователно е необходим по-задълбочен анализ на това по какъв начин стандартите могат да допринесат за иновациите и развитието на пазарите на услуги.

⁵ CEN (Европейският комитет по стандартизация) за повечето от отраслите, CENELEC (Европейският комитет за електротехническа стандартизация) за електротехническия сектор, ETSI (Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията) в областта на далекосъобщенията.

⁶ IEC (Международната електротехническа комисия) за електротехническия сектор, ITU (Международният съюз по далекосъобщения) в областта на далекосъобщенията и ISO (Международната организация по стандартизация) в повечето други сектори, но също и Международната организация за гражданска авиация, Codex Alimentarius, UN-CEFACT (Център на Обединените нации за опростяване на процедурите и практиката в управлението, търговията и транспорта), и др.

⁷ OJ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37.

⁸ COM (2004)674 относно ролята на европейската стандартизация в рамките на европейските политики и законодателство.

4. РОЛЯТА НА СТАНДАРТИТЕ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ

Въпреки че в по-голямата си част стандартизацията се осъществява по инициатива на пазарните участници, ЕС очаква тя да **допринесе значително за следните приоритетни действия в подкрепа на иновациите**:

- (1) **Устойчива индустриална политика**: има за цел подобряването на енергийната ефективност на стоките и ефективното използване на ресурсите, производствените процеси и услугите, както и на конкурентоспособността на европейската промишленост. Стандартизацията е важна, за да се позволи предприемането на екологични иновации и използването на екологосъобразни технологии, като се улесни разпространението им на единния пазар и достъпът им до световните пазари⁹. В допълнение ще бъдат необходими съвременни показатели относно ефективността и по-широко използване на етикетването за информиране на потребителите за качествата на стоката и за възнаграждение за лидерите в тази област.

Комисията ще публикува искания за разработването на стандарти в подкрепа на Директива 2005/32/ЕО за екодизайн към енергоемките продукти, измерването на емисиите на парникови газове, въвеждането на възобновяеми източници на енергия, подобряването на енергийното управление, както и други цели във връзка с предстоящата устойчива индустриална политика и инициативите за устойчиво производство и потребление.

- (2) **Водещи пазари**: инициативата за водещи пазари¹⁰ има за цел ускоряване на възникването на иновационни пазарни сегменти¹¹ посредством тясната координация на инструментите на политиката на иновациите. Стандартизацията е един от ключовите елементи за успеха на тази инициатива: водещата европейска роля в разработването на световно признати стандарти заедно с един изпреварващ подход биха могли да улеснят растежа на тези пазари както в Европа, така и в чужбина. За да бъде взет под внимание **факторът време, който е от решаващо значение** на тези пазари, следва да се положат особено целенасочени усилия, за да се ускори процесът на изготвяне на стандартите и да се даде възможност те да бъдат признати в международен план.

Комисията ще публикува искания за разработване на стандарти в подкрепа на водещите пазари и ще разглежда заедно със заинтересованите страни кой вид стандарт най-добре отговаря на нуждите по отношение на планирането във времето и предвид международните перспективи.

⁹ COM(2004)38, представя ЕТАР, Плана за действие за екологични технологии за Европейския съюз.

¹⁰ COM(2007)860 „Инициатива за водещи пазари в Европа“.

¹¹ Като например електронното здравеопазване, устойчивото строителство, рециклирането и възобновяемите енергоизточници.

- (3) **Възлагане на обществени поръчки:** правилното използване на стандартите при възлагането на обществени поръчки може да подпомогне иновациите, като едновременно с това на административните органи се предоставят инструментите, необходими за изпълнение на техните задачи. Вместо да се предписват конкретни технически решения, използването на технологично неутрални стандарти позволява на възлагащите органи да изискват висока ефективност и функционалност (например по отношение на екологосъобразността или достъпността за всички), като по този начин се стимулира търсенето на иновационни технологии, които предоставят най-добра възвращаемост на вложенията в дългосрочен план, като същевременно с това осигуряват безопасност и оперативна съвместимост.

Типичен пример е този на отбраната, като при нея националните агенции много често разчитат на съществуващите разнородни национални стандарти, а това ограничава разрастването на пазара на иновациите и спъва тяхното разпространение. Обединяването на гражданските и военните ресурси чрез прилагането на стандарти с многостранна употреба, както и чрез хармонизирането на стандартите в областта на обществените поръчки за отбраната има потенциал да подобри ефективността и да предостави повече стимули за иновации.

- *Комисията ще насърчи използването на препоръки и добри практики¹² в европейските администрации на всички равнища, за да се позволи подпомагане на иновациите чрез възлагането на обществени поръчки.*
- *В допълнение на Инициативата за европейски пазар на оборудване за отбраната, Комисията отправя искане към Европейския комитет по стандартизация за разработване на Европейски наръчник за обществените поръчки за отбраната и ще насърчава използването му от държавите-членки.*

- (4) **Интеграцията на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) в промишлеността и администрациите:** възможността за подобряване на конкурентоспособността на европейската икономика чрез по-ефикасно и по-ефективно използване на средствата на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) е важен фактор, като стандартите са от съществено значение за осъществяването на този потенциал. Стандартите са и фактор от ключово значение за социалната приложимост на ИКТ, като електронната самоличност, електронното здравеопазване и технологията RFID¹³.

Като се има предвид наскоро публикуваното „Изследване относно специфичните нужди на политиката за стандартизация на ИКТ“¹⁴, могат да се очертаят следните основни аспекти на преразглеждането на политиката за стандартизация в областта на ИКТ:

¹² Свързано е конкретно със SEC 2007 (280) Ръководство за прилагане на иновационни решения при възлагането на обществени поръчки и съществуващите мрежи Europe Innova <http://www.europe-innova.org>.

¹³ Радиочестотна идентификация (Radio-Frequency Identification).

¹⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/ict/policy/standards/piper/full_report.pdf

- а) по-добра интеграция на неофициалните органи за разработване на стандарти в областта на ИКТ в системата на стандартизация на ЕС, с цел да се позволи политиките на ЕС в областта на ИКТ да се възползват от експертния опит на тези форуми и консорциуми;
- б) създаването на платформа за политически диалог между всички заинтересовани страни от стандартизацията на ИКТ;
- в) необходимостта от разглеждане и на други аспекти, като изпитването за оперативна съвместимост, достъпа до стандартите и въпросите, свързани с правата върху интелектуалната собственост, с цел да се позволи бърз достъп до стандартите в рамките на пазарните решения.

След консултации със заинтересованите страни през 2008 г. Комисията ще се стреми към постигане на широко споразумение по отношение на това как да бъде преразгледана политиката по стандартизацията на ИКТ, което ще бъде последвано от политически предложения, по-специално за евентуалното изменение на Решение 87/95/ЕО на Съвета относно стандартизацията в сферата на информационните технологии и телекомуникациите.

Стандартите би следвало да подпомагат също иновациите в много области, които не са включени по-горе, и по-специално в онези, в които нуждите от стандартизация са определени в рамките на Европейските технологични платформи (ЕТП) и Съвместните технологични инициативи (СТИ). Подходящи примери са проектите **Космос**, **Галилео**, **Горивни клетки и водород** и **Нанотехнологии**.

5. КАК ДА СЕ ЗАСИЛИ ПРИНОСЪТ НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА КЪМ ИНОВАЦИИТЕ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА

Ако искаме стандартизацията да реализира напълно своя потенциал в подкрепа на иновациите, тя би трябвало да се адаптира към нейните нужди и да отговори на предизвикателствата в резултат на глобализацията, възникването на нови икономически сили и развитието на технологиите. Отговорността за постоянното подобряване на европейската стандартизация принадлежи преди всичко на заинтересованите страни от частния сектор, но с оглед на нейната значимост за обществения интерес, Комисията и държавите-членки също имат своята роля.

Комисията идентифицира следните девет ключови елемента, които да позволят **фокусирането на европейската политика на стандартизация върху иновациите**:

- (1) Препотвърждаване на ангажимента към пазарно насочена **стандартизация** и към доброволното използване на стандартите. Специфичната добавена стойност на стандартизацията по отношение на определянето на техническите спецификации в действителност се основава на доброволното сътрудничество между участниците от частния и обществения сектор.

Комисията насърчава промишлеността да въвежда или да ускорява сътрудничеството при разработването, прилагането и използването на стандартите в подкрепа на иновациите и конкурентоспособността.

- (2) Признаване на **значението както на официалните, така и на неофициалните стандарти** за иновациите. Необходимо е съществуването на процес на официална стандартизация, който да зачита напълно принципите на отвореност, интегриране, прозрачност и съгласуваност и да позволява установяването на консенсус между всички национални позиции и заинтересованите страни. В същото време други стандарти, които са разработени както от признатите организации по стандартизация, така и от други организации, са често по-възприемчиви към иновационните технологии, и поради това играят важна роля за ускоряване на тяхното възприемане от пазара. С цел да се извлекат ползите и от двата вида стандарти, да се запази съгласуваността на европейската стандартизационна система и да се оптимизира ролята на наличните експерти, е важно да се улесни добрата координация на дейностите между официалните и неофициалните органи по стандартизация. В този смисъл е добра практиката за ангажиране на Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията на европейско равнище и на Международната организация по стандартизация и Международната електротехническа комисия на международно равнище в процес на сътрудничество с голям брой форуми в областта на неофициалните стандарти.

- *Комисията приканва европейските органи по стандартизация (ЕОС) да разработват стандартизационни продукти, които могат да бъдат в по-малка степен официални, когато това е уместно с оглед на нуждите на промишлеността и потребителите.*
- *Комисията приканва както официалните, така и неофициалните органи по стандартизация да намерят начини да си сътрудничат при планирането на дейностите и при прехвърлянето на стандартите на най-подходящото равнище, международно или европейско, в зависимост от съответния пазар.*

- (3) Фокусиране върху **разработването на стандарти за световния пазар**. Европейската индустрия се нуждае от стандарти, които позволяват достъп до все по-глобализиращите се пазари. Следователно създаването на стандарти се пренася на международно равнище, където залогът при определянето на стандарти в сътрудничеството с други търговски партньори е по-висок от всякога. Това е стратегическо предизвикателство, което индустрията трябва да посрещне. Важно е европейската промишленост да бъде ангажирана от самото начало в определянето на стандартите за световните пазари. При тези условия **фокусирането върху европейските и националните органи по стандартизация следва да улеснява европейския принос към дейността по стандартизация на международно равнище**. Механизмите за координация между европейските и международните организации по стандартизация вече съществуват, като дават възможност на заинтересованите страни да решават дали европейското или международното равнище трябва да бъде водещо при разработването на международни стандарти. При все това появата на нови икономически сили, които могат постепенно да наложат своята роля при създаването на стандарти на международно равнище, както и растящият недостиг на

европейски експерти в някои отрасли на промишлеността изискват постоянно подобряване на ефективността и ефикасността на европейското участие на международно равнище.

Международните стандарти са част от един възникващ международен регулаторен режим, който се основава на регулаторно сътрудничество, сближаване на стандартите и еквивалентност на правилата. Този подход, който е резултат от отраслови двустранни дискусии с трети държави¹⁵, следва да бъде доразвит в името на взаимния интерес на ЕС и неговите партньори, в това число и развиващите се страни, като по този начин се избягва рискът от разнопосочни стандарти и правила, които могат да бъдат пречка за разпространението на иновациите и конкуренцията и развитието на търговията.

- *Комисията ще увеличава своите усилия посредством многостранни споразумения и чрез двустранна търговия и дискусии относно регулаторния режим, за насърчаване на регулаторните модели, основаващи се на доверието в доброволните стандарти, и за насърчаване на ангажираността на нашите търговски партньори за разработването и използването на международни стандарти.*
- *Комисията насърчава заинтересованите от европейската стандартизацията страни да засилват своята ангажираност относно международната стандартизация, да си сътрудничат по отношение на дейностите по стандартизация и изготвянето на политики в съответните региони, и по-специално да засилват ролята на европейските органи по стандартизация при нарастващото влияние на европейския принос към международната стандартизация.*
- *Като се основава на успешния опит на европейския експерт по стандартизация в Китай, Комисията насърчава европейските органи по стандартизация да правят предложения за подобряване на видимостта на европейската стандартизация на други стратегически пазари и да си сътрудничат с оглед изготвянето на процедури за активен обмен на информация относно стандартизацията със съответните региони.*

- (4) Улесняване на **включването на нови знания в стандартите**, и по-конкретно от обществено финансирани програми за научни изследвания и иновации, включително Рамковата програма на Общността за научни изследвания и технологично развитие (RTD)¹⁶ и Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации. Докато само ограничена част от проектите в областта на научноизследователската и развойната дейност (R&D) дава резултати от интерес за стандартизацията, тяхното систематично идентифициране и улесняването на обмена със съответните органи по стандартизация има потенциал да ускори прилагането на нови знания в промишлена и търговска среда.

¹⁵ COM (2007) 581 „Европейските интереси: постигане на успех в ерата на глобализацията“.

¹⁶ RTD: Научни изследвания и технологично развитие.

Съвместният научноизследователски център вече провежда съвместни и преднормативни изследвания в няколко области, включително строителството, науките за живота, биотехнологиите и екологичните технологии. Тези дейности позволиха разработването на съответни стандарти, включително на измервателни стандарти, като и разработването на иновационни продукти и услуги. Важно е тези усилия да се поддържат и увеличават.

Създаването на силна европейска метрология с общи стандарти за измерване и изпитване е област, в която държавите-членки и Общността е необходимо да си сътрудничат. В това отношение създаването през 2007 г. на Асоциацията на националните институти по метрология (Euramet e.V.), и започването на Европейската научноизследователска програма по метрология като потенциална инициатива в рамките на Седмата рамкова програма за научни изследвания съгласно член 169 на Договора за ЕО са важни етапи от нейното развитие.

- *Мерките, които ще бъдат оценявани от обществените органи за научни изследвания и иновации, включват:*
 - *въвеждането на конкретни стимули за разглеждането на проблемите на стандартизацията в плановете за дейността на обществените научноизследователски институти, както и на съвместно финансираните проекти за научни изследвания и технологично развитие и иновации;*
 - *осигуряване на обучение по стандартизация за оценители и ръководители на програми за научни изследвания и технологично развитие и иновации;*
 - *системни действия за свързване на научноизследователските проекти в областта на стандартизацията с общността, която изготвя стандартите, по-специално в приоритетните области, определени за водещите пазари, съвместните технологични инициативи и европейските технологични платформи.*
- *Организациите по стандартизация се насърчават да улесняват достъпа на научноизследователската общност до публикуваните стандарти.*
- *Европейските органи по стандартизация се приканват да разработят съвместно предложение за създаване на дейности по наблюдение на технологиите, както и центрове за оказване на помощ, целта на които е улесняване на пренасянето на резултати от рамковите програми за научни изследвания и технологично развитие и за конкурентоспособност и иновации към процеса на стандартизация. Комисията има готовност да обмисли финансова подкрепа за подобно предложение.*

- (5) Улесняване на достъпа до стандартизация на всички заинтересовани страни и по-специално на малките и средните предприятия, но също и на потребителите, клиентите и изследователите. Стандартизацията е мощно средство за достигане на най-съвременните технологични решения до малките и средните предприятия, като чрез участието на потребителите се улеснява достъпът до иновациите от пазара. При все това този потенциал често не се използва поради пречки като сложния език на стандартите, необходимото време за участие в създаването на стандартите и разходите, свързани със създадените продукти.

ЕС подкрепя представянето на малките и средните предприятия при установяването на стандарти на европейско равнище. Освен това схемите за финансиране „Изследвания за малките и средните предприятия“ и „Изследвания за сдруженията на малките и средните предприятия“ от Седмата рамкова програма на Общността за научни изследвания и технологично развитие (2007–2013 г.), както и няколко механизма, разработени в рамките на европейската политика на сближаване, дават възможност на малките и средните предприятия и техните сдружения да дават своя принос към процеса на стандартизация, но също така и да се подпомагат малките и средните предприятия при спазването на новите стандарти. Предлагат се следните мерки:

- Комисията ще увеличи значително финансовата си подкрепа за европейската координация по представянето на малките и средните предприятия в процеса на стандартизация. В рамките на планираното предложение за законодателен документ относно малкия бизнес Комисията ще представи разпоредби за затвърждаване на ангажимента на държавите-членки за включване на малките и средни предприятия в процеса на стандартизация на национално равнище, което е и най-достъпният контекст за повечето МСП.
- Комисията приканва органите по стандартизация напълно да признаят интегрирането на принципа „да помислим първо за МСП“ по-специално по отношение на това как процесът на стандартизация може да бъде ревизиран с цел да се подобри прозрачността на дейностите по стандартизация и съотношението между разходите и ползите при участието на малките и средните предприятия и потребителите. Комисията насърчава европейските органи по стандартизация да търсят справедливо и балансирано представяне на всички заинтересовани от стандартизацията страни.
- Малките и средни предприятия се нуждаят от по-добро самоорганизиране на основата на съществуващите сдружения на МСП и представляващите ги национални органи, за да защитават своите интереси в процеса на стандартизация заедно с институционалната и финансова подкрепа на обществените органи.

По отношение на достъпа до стандартите, МСП и другите заинтересовани страни все по-често определят разходите за закупуване на стандартите като проблем. Някои организации по стандартизация, като Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията и Международният съюз по далекосъобщения за всички разработени от тях стандарти, както и

Европейският комитет по стандартизация и Европейският комитет за електротехническа стандартизация за някои от техните стандарти, взеха решение да ги публикуват безплатно, и изглежда че това доведе до значително увеличение на разпространението на тези стандарти. Друг проблем е свързан с липсата на преводи на стандартите на националните езици, с прекалено големия брой на кръстосани препратки между стандартите, както и със затруднения при идентифициране на групата от стандарти, съответстващи на даден продукт или процес.

- *Комисията призовава организациите по стандартизация да публикуват системно резюмета на европейските стандарти, без да ограничават достъпа до тях.*
- *Комисията понастоящем провежда проучване относно достъпа до европейската стандартизация. Европейските и националните органи по стандартизация са приканени да се занимаят приоритетно с условията за достъп до стандартизационните документи, както и да преразгледат в тясно сътрудничество с държавите-членки и Комисията своите бизнес модели с цел намаляване на разходите за достъп до стандартите, като крайната цел е да се предложи свободен достъп до стандартите, разработени в подкрепа на законодателството и политиката на ЕС.*

- (6) Необходимо е политиката на ЕС да се занимае в по-голяма степен с бариерите, които пречат на **ефективното прилагане и използване на стандартите**, като например липсата на лесен достъп до тях, тяхната сложност, несигурността относно съответствието на стандарта или съществуването на конкуриращи се стандарти.

Комисията ще засили своята подкрепа за координацията на интегрирането на стандартите в иновационни продукти и бизнес практики посредством мрежите за стандартизация Europe Innova.

- (7) Както **правата върху интелектуалната собственост**, така и стандартизацията насърчават иновациите и улесняват разпространението на технологиите. Но тъй като те допринасят за тези общи цели с различни средства, трябва да бъде отделено специално внимание на взаимовръзката между правата върху интелектуалната собственост и стандартизацията.

Комисията подкрепя становището, че достъпът до стандартите следва да бъде свободен и те да могат да се прилагат от всеки, като правата върху интелектуална собственост, които се отнасят до разглеждания стандарт, трябва да бъдат вземани под внимание в процеса на стандартизация, с цел да се създаде баланс между интересите на потребителите на стандартите и правата на притежателите на интелектуална собственост. В Общите насоки за сътрудничество¹⁷ между ЕО, Европейската асоциация за

¹⁷

Общи насоки за сътрудничеството между Европейския комитет по стандартизация, Европейския комитет за електротехническа стандартизация, Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията, Европейската комисия и Европейската асоциация за свободна търговия, подписани на 28 март 2003 г. ОВ С 91, 16.4.2003 г., стр. 7.

свободна търговия и европейските органи по стандартизация, последните поеха ангажимент стандартите, включително всички права върху интелектуална собственост, които могат да се съдържат в тях, да могат да се използват от участниците на пазара въз основа на справедливи, приемливи и недискриминационни условия (FRAND). Въпреки това, всички заинтересовани от стандартизацията страни, включително обществените органи, са се сблъскали с проблеми, които произтичат от взаимодействието на правата върху интелектуална собственост със стандартите, по-специално в областта на ИКТ.

- *Комисията насърчава европейските органи по стандартизация да продължават усилията си да направят ефикасна политиката на справедливи, приемливи и недискриминационни условия и да разработят механизми за предотвратяване на злоупотреби в процеса на определяне на стандарти.*
- *Комисията ще започне констативно проучване за установяване на причините и за анализиране на взаимодействието между правата върху интелектуалната собственост и стандартите.*

- (8) Една силна европейска система на стандартизация е елемент от ключово значение за европейската индустрия, правителства и граждани. **Европейските органи по стандартизация са основният елемент на стандартизацията в Европа и протичащият в момента процес на тяхното реформиране** заслужава специално внимание. Европейският институт за стандарти в далекосъобщенията продължава да изпълнява препоръките на своята група за преглед на високо равнище от 2004 г., а Европейският комитет по стандартизация и Европейският комитет за електротехническа стандартизация сега започват да изпълняват първите препоръки в рамките на FLES („Бъдеща картина на европейската стандартизация“). Тези инициативи са навременни. Европейските органи по стандартизация и техните членове, разбира се, носят отговорността за намирането на решение на повечето от посочените по-горе точки в рамките на процесите им на реформиране.

Комисията насърчава европейските органи по стандартизация да се стремят към тези цели и да вложат амбиция в усилията си за реформиране, по-специално като обърнат внимание на следните точки:

- а) когато е уместно, следва да се подобри участието на заинтересованите страни в управлението на официалната стандартизация на европейско равнище;*
- б) настоящите процедури по разработване на стандарти трябва да бъдат преразгледани с цел по-нататъшното ускоряване на процеса по определяне на стандарти, осигуряване на проактивното определяне на приоритетите при въпросите, които ще бъдат разглеждани с оглед нуждите на промишлеността и на потребителите, както и определяне на вида на продуктите, които трябва да бъдат разработени. Комисията приканва европейските и националните органи по стандартизация системно да отдават приоритет на европейско равнище на нови дейности по стандартизация, като се избегнат възможните забавяния, дължащи се на подготвителна работа на национално равнище;*
- в) сближаването на технологиите и прилагането на ИКТ в много други технически области превръща в необходимост сътрудничеството между органите по стандартизация, чиито компетенции традиционно са разпределени между областта на електротехниката, далекосъобщенията и другите технологии. Комисията приканва европейските органи по стандартизация да изградят общи оперативни структури, като например съвместни технически органи, за стандартизация в онези области, в които има сближаване на технологиите.*
- г) европейската идентичност и видимостта на европейската стандартизация, както в Европа, така и в света, се нуждае от укрепване;*
- д) Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, ще следва и ще насърчава процеса на реформиране на европейските органи по стандартизация в рамките на своя непрекъснат диалог с тези органи и със заинтересованите страни.*

- (9) Акцентът на европейската стандартизация трябва да се промени в съответствие с развиващите се нужди на европейската икономика и общество, както и с драматичните промени в международната икономическа и политическа среда. Докато Комисията приканва всички заинтересовани от стандартизацията страни да си сътрудничат за изпълнението на предложените в съобщението мерки, настоящите и бъдещите предизвикателства изискват задълбочен размисъл относно обхвата и ролята на европейската стандартизация във възникващите нови световни условия, включително относно евентуалната необходимост от осъвременяване на сегашната правна основа.

Комисията ще състави експертна група на високо равнище, която да определи бъдещия обхват и роля на европейската стандартизация и да изготви стратегически препоръки за следващото десетилетие.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ

Комисията очаква европейските органи по стандартизация, промишлеността и всички заинтересовани от стандартизацията страни да разгледат мерките, посочени в настоящото съобщение. В контекста на съответните инициативи и дискусии в ЕС Комисията ще обсъди с държавите-членки, промишлеността, органите по стандартизация и другите заинтересовани страни как по най-добър начин да бъдат постигнати целите, посочени в настоящото съобщение. Въз основа на тези обсъждания текущо актуализираният План за действие относно европейската стандартизация¹⁸ ще бъде осъвременен.

¹⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/standards_policy/action_plan/index.htm

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО:

Съобщение от Комисията до Съвета, Европейския парламент и Европейския икономически и социален комитет „Към увеличаване на приноса на стандартизацията за иновациите в Европа“.

2. РАМКА УД / БД (УПРАВЛЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТИ / БЮДЖЕТ ПО ДЕЙНОСТИ)

2.1 Вътрешен пазар за стоки и отраслови политики

2.2 Конкурентоспособност, индустриална политика, иновации и предприемачество

3. БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ

3.1. Бюджетни редове (оперативни редове и свързани с тях редове за техническа и административна помощ (предишни редове В.А)), включително позиции:

а) 02.03.04 Стандартизация
02.01.04.02 Стандартизация, Разходи за административно управление

б) 02.02.01 Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации (Програма за предприемачество и иновации)

3.2. Продължителност на действието и на финансовото отражение:

Постоянно / няма финансово отражение (не се налага увеличаване на бюджетните ресурси).

3.3. Бюджетни характеристики:

Бюджетен ред	Вид разход		Нов	Принос на ЕАСТ	Принос на страните-кандидатки	Позиция във финансовата перспектива
020304	Незадължителен	Многогодишни бюджетни кредити ¹⁹ 20	НЕ	НЕ	НЕ	№ 1а
020201	Незадължителен	МБК	НЕ	ДА	ДА	№ 1а
02010402	Незадължителен	ЕБК	НЕ	НЕ	НЕ	№ 1а

¹⁹ Многогодишни бюджетни кредити.

²⁰ Едногодишни бюджетни кредити, по-нататък наричани ЕБК.

4. ОБОБЩЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

4.1. Финансови средства

4.1.1. Обобщение на бюджетните кредити за поети задължения (БКПЗ) и на бюджетните кредити за плащания (БКП)

(Действията, предвидени в съобщението на Комисията, ще бъдат обхванати от съществуващите програми: не се предвижда промяна на бюджетните нужди поради въвеждането на предвидените мерки.)

в милиони евро (до 3 знака след десетичната запетая)

Вид на разхода	Раздел №		2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г. и след това	Общо
----------------	-------------	--	------------	------------	------------	------------	------------	------------------------------	------

Оперативни разходи (020304 и 020201)

БКПЗ 020201			1,0	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65	
Бюджетни кредити за поети задължения (БКПЗ) 020304	8.1.	а	18,5	20,5	23,00	24,00	24,5	24,5	
БКП 020201			1,0	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65	
Бюджетни кредити за плащания (БКП) 020304		б	20,4	20,5	23,00	24,00	24,5	24,5	

Административни разходи, включени в референтната сума²¹ (02010402)

Техническа и административна помощ (ЕБК) 020304	8.2.4.	в	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
---	--------	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--

ОБЩА РЕФЕРЕНТНА СУМА

Бюджетни кредити за поети задължения		а+в	19,8	23,65	26,15	27,15	27,65	27,65	
Бюджетни кредити за плащания		б+в	21,7	23,65	26,15	27,15	27,65	27,65	

Административни разходи, невключени в референтната сума²²

Човешки ресурси и свързани с тях разходи (ЕБК)	8.2.5.	г	няма данн и						
Административни разходи, без човешките ресурси и свързаните с тях разходи, изключени от референтната сума (ЕБК)	8.2.6.	д	няма данн и						

²¹ Разходи в рамките на статия xx 01 04 от раздел хх.

²² Разходи в рамките на глава хх 01, освен статии хх 01 04 или хх 01 05.

Обща индикативна стойност на разходите за дейността

ОБЩО включително разходите за човешки ресурси	БКПЗ,	a+b +г+ д	19,8	23,65	26,15	27,15	27,65	27,65	
Общо включително разходите за човешки ресурси	БКП,	б+в +г+ д	21,7	23,65	26,15	27,15	27,65	27,65	

4.1.2. Съвместимост с финансовото планиране

☒ Предложението е съвместимо със съществуващото финансово планиране.

4.1.3. Финансово отражение върху приходите

☒ Предложението няма финансови отражения върху приходите

4.2. Човешки ресурси на пълно работно време (ПРВ) (включително длъжностни лица, временен и външен персонал) - вж. подробности в точка 8.2.1.

Годишни изисквания	Година n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	Година n + 5 и след това
Общ брой на човешките ресурси	няма данни					

Предложението няма отражение върху човешките ресурси.

5. ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЦЕЛИ

5.1. Нужди, които трябва да бъдат удовлетворени в краткосрочен или в дългосрочен план

В съобщението се посочват определен брой действия, за които ще е необходимо финансиране от бюджета на Общността:

а) действия, които следва да бъдат финансирани чрез бюджетни редове 020304 „Стандартизация“ и 02010402 „Стандартизация, Разходи за административно управление“:

* изготвяне и прилагане на програми за стандартизация в подкрепа на политиката за устойчиво развитие на промишлеността и водещите пазари (устойчиво строителство, електронно здравеопазване, защитни текстилни артикули, биопроductи, рециклиране, възобновяема енергия и т.н.),

* подобряване на присъствието на европейската стандартизация, по-специално на важните от стратегическа гледна точка пазари,

* започване от европейските организации по стандартизация на дейности по наблюдение на технологиите и създаване на бюра за оказване на помощ.

б) действие, които следва да бъде финансирано чрез бюджетен ред 020201 – Рамкова програма за конкурентоспособност и иновации (Програма за предприемачество и иновации): увеличаване на финансовата подкрепа за координацията на европейско равнище на представителите на МСП в процеса на стандартизация. По силата на решението на Комисията от 10 декември 2007 г. за създаване на Работна програма за предприемачество и иновации бе предоставена сума от 1 милион евро за 2008 г. За следващите години тази сума ще трябва да бъде увеличена на 2,65 милиона годишно (индикативна сума).

Горепосочените действия [а) и б)] ще се финансират чрез пренасочване на средства в рамките на горепосочените бюджетни редове, без каквато и да е промяна на съществуващата многогодишна програма.

5.2. Добавена стойност от участието на Общността, съвместимост на предложението с други финансови инструменти и възможни полезни взаимодействия

Съвместното общностно финансиране ще позволи на органите по стандартизация да изготвят необходимите европейски стандарти в изискваните срокове.

Съвместното финансиране на дейности по наблюдение на технологиите и създаване на бюра за оказване на помощ ще позволят въвеждането и поддръжката на европейска инфраструктура за наблюдение на технологиите, която да бъде на разположение на дейностите по стандартизация и която ще улеснява достъпа до резултатите от научните изследвания за целите на стандартизацията.

Увеличаването на финансовата помощ за представянето на МСП ще подобри достъпа на европейските МСП до дейностите, свързани с европейската и международната стандартизация, и ще позволи осъществяването на полезни взаимодействия поради участието на национално равнище на посредниците, представляващи малките и средни предприятия.

5.3. Цели, очаквани резултати и свързани с тях показатели на предложението в контекста на рамката на управлението по дейности (УД)

Горепосочените дейности ще спомогнат за насърчаване въвеждането и употребата от заинтересованите страни на международните и европейските стандарти в области от ключово значение за иновациите. Бързото включване и принос на заинтересованите страни от Европа, включително на МСП, ще повиши конкурентоспособността на европейската промишленост. Показатели: изпълнение на съответните програми по стандартизация; публикуване на стандарти; въвеждане на нови теми в рамките на стандартизацията, при които се вземат предвид резултатите от научните изследвания.

5.4. Метод на изпълнение (индикативен)

☒ **Централизирано управление**

☒ **пряко от Комисията**

6. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

6.1. Система за наблюдение

6.2. Оценка

6.2.1. Предварителна оценка

Предварителните оценки на финансираните дейности ще бъдат проведени в съответствие с финансовите правила за всяка от дейностите.

6.2.2. Мерки, предприети след междинна/последваща оценка (изводи от подобен опит в миналото)

Не се прилагат.

6.2.3. Условия и честота на извършване на оценките в бъдеще

На всеки 5 години съгласно член 6, параграф 2 от Решение 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24.10.2006 г.

7. МЕРКИ ЗА БОРБА С ИЗМАМИТЕ

Прилагане на член 7 от Решение 1673/2006/ЕО.

8. ПОДРОБНИ СВЕДЕНИЯ ОТНОСНО СРЕДСТВАТА

8.1. Цели на предложението с оглед на тяхната финансова стойност

няма данни

8.2. Административни разходи

8.2.1. Брой и вид на човешките ресурси

Видове длъжности		Персонал, който трябва да бъде назначен за управление на дейността, като се използват налични и/или допълнителни средства (брой работни места/заетост на пълно работно време)					
		Година n	Година n+1	Година n+2	Година n+3	Година n+4	Година n+5
Длъжностни лица или временен персонал ²³ (XX 01 01)	A*/AD	няма данни					
	B*, C*/AST	няма данни					
Персонал, финансиран ²⁴ от статия XX 01 02		няма данни					
Друг персонал ²⁵ , финансиран от статия XX 01 04/05		няма данни					
ОБЩО							

8.2.2. Описание на задачите, произтичащи от дейността

няма данни

8.2.3. Източници на човешки ресурси (законоустановен персонал)

²³ Разходите за който НЕ са покрити от референтната сума.

²⁴ Разходите за който НЕ са покрити от референтната сума.

²⁵ Разходите за които са включени в референтната сума.

8.2.4. Други административни разходи, включени в референтната сума (XX 01 04/05 – Разходи за административно управление)

в милиони евро (до 3 знака след десетичната запетая)

Бюджетен ред (номер и наименование)	Годи на 2008	Годи на 2009	Годи на 2010	Годи на 2011	Годи на 2012	Годи на 2013 и след това	ОБЩО
1 Техническа и административна помощ (включително разходи за съответния персонал)							
Изпълнителни агенции ²⁶							
Друга техническа и административна помощ	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
- <i>intra muros</i>							
- <i>extra muros</i>							
Общо техническа и административна помощ							

8.2.5. Финансови разходи за човешки ресурси и свързаните с тях разходи, които не са включени в референтната сума

в милиони евро (до 3 знака след десетичната запетая)

Вид човешки ресурси	Година n	Година n+1	Година n+2	Година n+3	Година n+4	Година n+5 и след това
Длъжностни лица и временно наети лица (XX 01 01)	няма данни					
Персонал, финансиран по статия XX 01 02 (помощен персонал, външни национални експерти, договорно нает персонал и т.н.) (посочете бюджетния ред)	няма данни					
Общо разходи за човешки ресурси и свързаните с тях разходи (НЕвключени в референтната сума)	няма данни					

²⁶ Трябва да се посочи конкретната законодателна финансова обосновка за засегнатата/ите изпълнителни агенции.

Изчисление – *Служители и временен персонал*

няма данни

Изчисление – Персонал, финансиран от статия XX 01 02

няма данни

8.2.6. Други административни разходи, които не са включени в референтната сума

в милиони евро (до 3 знака след десетичната запетая)

	Годи на п	Годи на n+1	Годи на n+2	Годи на n+3	Годи на n+4	Го- дина n+5 и след това	ОБЩО
XX 01 02 11 01 – Командировки	п.а.						
XX 01 02 11 02 – Срещи и конференции	няма данн и						
XX 01 02 11 03 – Комитети ²⁷	няма данн и						
XX 01 02 11 04 – Проучвания и консултации	няма данн и						
XX 01 02 11 05 – Информационни системи	няма данн и						
2 Общо други разходи за управление (XX 01 02 11)	няма данн и						
3 Други разходи от административен характер (посочва се включително бюджетен ред)	няма данн и						
Общо административни разходи, различни от човешки ресурси и свързаните с тях разходи (НЕвключени в референтната сума)	няма данн и						

²⁷

Посочва се видът на комитета и групата, към която принадлежи.

Изчисление – Други административни разходи, които не са включени в референтната сума.